

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo glede specifičnih ukrepov za Grčijo

(COM(2015) 365 final – 2015/0160 (COD))

(2016/C 032/04)

Glavni poročevalec: Carmelo CEDRONE

Evropski parlament in Svet sta 7. oziroma 28. septembra 2015 sklenila, da v skladu s členoma 177 in 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosita za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Evropskega Parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo glede specifičnih ukrepov za Grčijo

(COM(2015) 365 final – 2015/0160 (COD)).

Predsedstvo Evropskega ekonomsko-socialnega odbora je 15. septembra 2015 zadolžilo strokovno skupino za ekonomsko in monetarno unijo ter ekonomsko in socialno kohezijo za pripravo dela na tem področju.

Zaradi nujnosti postopka je Evropski ekonomsko-socialni odbor na 511. plenarnem zasedanju 6., 7. in 8. oktobra 2015 (seja z dne 8. oktobra) za glavnega poročevalca imenoval Carmela CEDRONEJA in mnenje sprejel z 99 glasovi za, 1 glasom proti in 4 vzdržanimi glasovi.

1. Ozadje in kratka vsebina dokumenta Komisije

1.1 Za gospodarske in družbene razmere v Grčiji so še vedno značilni hudi in resni problemi, saj je rast še vedno nizka, primanjkuje pa tudi javnih sredstev, ki so potrebna za njeno spodbuditev. Vzroki za takšne razmere so dobro znani in EESO jih je v zadnjih letih oziroma mesecih večkrat poudaril. Ti problemi pomembno vplivajo tudi na razpoložljivost sredstev, potrebnih za programe, ki naj bi se s finančno podporo strukturnih skladov izvajali v obdobju 2014–2020, pa tudi preostalih sredstev iz obdobja 2007–2013.

1.2 Komisija je Evropskemu parlamentu in Svetu predstavila predlog spremembe Uredbe št. 1303/2013 o skupnih določbah o petih evropskih strukturnih in investicijskih skladih glede specifičnih ukrepov za Grčijo⁽¹⁾.

1.3 Komisija predlaga, da bi likvidnostne težave in pomanjkanje javnih sredstev za naložbe v Grčiji presegli z dvema finančnima olajšavama, ki v bistvu pomenita predplačilo že odobrenih sredstev za Grčijo, kar ne bi vplivalo na proračun v obdobju 2014–2020, in povišanje stopenj sofinanciranja.

1.4 Zakonodajni predlog se nanaša na obdobje 2007–2013 in obdobje 2014–2020.

⁽¹⁾ COM(2015) 365 final – 2015/0160 (COD).

1.5 Za obdobje 2014–2020 Komisija predlaga povečanje ravni začetnega predplačila sredstev, ki so na voljo za programe s področja kohezijske politike v okviru cilja „naložbe za rast in delovna mesta“ (Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad (ESS), in Kohezijski sklad) in programe, ki jih podpira Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR), za 7 odstotnih točk. Skupaj to pomeni, da je za dveletno obdobje na voljo 1 milijarda EUR (500 milijonov EUR v letu 2015 in 500 milijonov EUR v letu 2016).

1.6 Za obdobje 2007–2013 Komisija predlaga, da se za izračun vmesnih in končnih plačil operativnih programov, ki jih je Grčija izpeljala, uporabi najvišja, tj. 100-odstotna stopnja sofinanciranja prijavljenih izdatkov, ki se štejejo za upravičene, ter da se predčasno sprostijo zadnjih 5 % preostalih plačil EU, ki se običajno zadržijo do zaključka programov. S tem bi takoj zagotovili dodatno likvidnost v višini približno 500 milijonov EUR v letu 2015 in še 500 milijonov EUR v letu 2016.

2. Ugotovitve

2.1 EESO deli zaskrbljenost Komisije, da je treba Grčiji zagotoviti dodatna finančna sredstva, s katerimi bo lahko znova sprožila naložbe za trajnostno rast. EESO je že pred časom podal podobne predloge za vse države in območja, ki imajo proračunske težave ali visoke stopnje dolga ali brezposelnosti ⁽²⁾.

2.2 Meni, da predlog, ki ga Komisija sama smatra za izjemo in ga trenutno preučuje tudi Evropski parlament, ne ustreza ciljem, ki naj bi jih dosegel. Gre za pomoč, ki tako s finančnega vidika kot zaradi predvidenega načina izvajanja (predplačilo že predvidenih sredstev) ne bo zadostovala za kritje grških potreb po javnih naložbah, oživitvi konkurenčnosti in zaposlovanja v svojem proizvodnem sistemu. Vnos likvidnosti, ki bo posledica izvajanja nove uredbe, bo predvidoma približno 2 milijardi EUR, kar je seveda precej, vendar ne gre za dodaten znesek, saj se bo izravnal z enakim zmanjšanjem predvidenih sredstev v poznejših letih (2018 in 2020).

2.3 EESO je v svojih mnenjih večkrat zapisal, da bi morala Komisija, če namerava res pomagati Grčiji, tej državi bolj dosledno nameniti dodatne vire, bodisi v obliki novih naložbenih programov, bodisi z dodatnim zmanjšanjem nacionalnega sofinanciranja, ki se zahteva za financiranje operativnih programov iz strukturnih skladov v obdobju 2014–2020.

2.4 EESO opaža tudi zaskrbljenost zaradi zamud pri uvajanju novega programa strukturnih skladov. Celotni znesek sredstev, ki so v okviru kohezijske politike v obdobju 2014–2020 namenjena Grčiji, je približno 35 milijard EUR. Dramatične gospodarske, pa tudi politične razmere, v katerih se je znašla Grčija, so sprožile tudi precej negotovosti glede naložbenih odločitev in upravne zamude, zaradi katerih ni bilo mogoče začeti postopkov, ki so potrebni za črpanje sredstev iz novega programskega obdobja 2014–2020.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 glede nekaterih določb o finančnem upravljanju za nekatere države članice, ki imajo resne težave ali obstaja nevarnost, da bi v tovrstne težave zašle v zvezi s svojo finančno stabilnostjo (COM(2011) 482 final – 2011/0211 (COD)), (UL C 24, 28.1.2012, str. 81).

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 glede nekaterih določb v zvezi s finančnim upravljanjem za nekatere države članice, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo (COM(2011) 481 final – 2011/0209 (COD)), (UL C 24, 28.1.2012, str. 83).

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1198/2006 o Evropskem skladu za ribištvo v zvezi z nekaterimi določbami, povezanimi s finančnim poslovanjem za nekatere države članice, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi s finančno stabilnostjo (COM(2011) 484 final – 2011/0212 (COD)), (UL C 24, 28.1.2012, str. 84).

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, ki jih zajema splošni strateški okvir, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1083/2006 (COM(2011) 615 final – 2011/0276 (COD)), (UL C 191, 29.6.2012, str. 30).

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1084/2006 (COM(2011) 612 final – 2011/0274 (COD)), (UL C 191, 29.6.2012, str. 38).

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o posebnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj in cilju naložbe za rast in delovna mesta ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1080/2006 (COM(2011) 614 final – 2011/0275 (COD)), (UL C 191, 29.6.2012, str. 44).

2.5 EESO je zaskrbljen, da bodo te zamude, poleg varčevalnih ukrepov, ki jih EU zahteva za odobritev tretjega načrta pomoči in ki bodo seveda zmanjšali javna sredstva za naložbe, vplivale tudi na aktiviranje programov porabe, ki jih skladi načrtujejo za prihodnje leto in celotno obdobje do leta 2020.

2.6 Projekti, ki se trenutno izvajajo v Grčiji, se v veliki meri financirajo s sredstvi iz programskega obdobja 2007–2013. Najnovejše analize preostalih sredstev v obdobju 2007–2013 kažejo, da je na voljo še od 1,5 do 2 milijonov EUR, ki jih bo treba vrniti, če se ne porabijo do konca leta. Zaradi izrednih razmer v tej državi bi lahko Komisija v predlog vključila tudi podaljšanje roka za poročanje o izdatkih (z n+2 na n+3).

3. Sklepi in priporočila

3.1 Če sklenemo, EESO se strinja s predlogom Komisije in ga podpira, čeprav ocenjuje, da ni zadosten. Kot je v svojih mnenjih že večkrat predlagal, meni, da bi evropske institucije in države članice morale vzpostaviti nov program pomoči državam članicam euroobmočja, ki so v težavah, začenši z Grčijo. Ta program bi moral biti bolj tehten in verodostojen od vseh dosedanjih predlogov: uvedel bi bolj prilagodljivo izvajanje novega evropskega upravljanja na področju davčne in proračunske politike, občutno bi se povečala sredstva, ki so na voljo za financiranje Evropske investicijske banke in Evropskega investicijskega sklada, začenši z Junckerjevim načrtom, in bolj funkcionalno bi se vključila in uskladila sredstva za financiranje drugih politik EU.

3.2 Skratka, poleg omenjenega bi bilo treba: (a) predlog (odprava sofinanciranja za Grčijo) razširiti na celotno obdobje 2014–2020; (b) pospešiti in prej uresničiti predloge za Grčijo v okviru Junckerjevega načrta, da bi z obema ukrepoma spodbudili oživitvev gospodarstva, rasti in zaposlovanja; (c) poenostaviti upravne ukrepe in ne narediti ravno nasprotno; (d) Komisija bi morala oblikovati mešano projektno skupino, ki bi Grčijo lahko podprla in ji pomagala v različnih fazah uporabe različnih strukturnih skladov; (e) oceniti možnost, da bi enake ali podobne ukrepe z ustreznim nadzorom razširili na druge države, ki so najbolj čutile ali še čutijo posledice krize in imajo višjo stopnjo brezposelnosti od evropskega povprečja.

V Bruslju, 8. oktobra 2015

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Georges DASSIS
